PIETRELE

AUGUSTIN CORNELIU GIAGIM

CENACLUL „HELION”, TIMIŞOARA

I

„Să-mi aduci o piatră de acolo” — mi-a spus Bătrînul la plecare. „Încearcă să simţi pietrele în clipele tale de răgaz — deşi presupun că vei avea puţine asemenea clipe — şi dacă ţi se va părea că o piatră îţi spune ceva, dacă ţi se va părea că o piatră încearcă să comunice cu tine, ia-o”.

Îmi părea rău de Bătrîn. Ce aş fi putut să-i spun? Că s-ar putea să nici nu mă mai întorc de pe Alga? Că s-ar putea să fiu pulverizat în particule mai fine decît laptele praf pe care-l frecam în fiecare dimineaţă de zbor, spre hazul celor mai tineri, care-şi rezolvau problemele culinare cu

microconcentrate? Puteam oare să-i spun că, preocupat cu recuperarea valorilor inestimabile de pe Alga nu voi mai avea timp de pietrele şi de parabolele lui?…

— Bine, am să-ţi aduc. Dar spune-mi măcar ce categorie de roci te interesează?

Privirea cenuşie a Bătrînului păru că se întunecă. Faţa, ca un măr de toamnă, scos din pătul pe la sfîrşitul lui mai, se încreţi parcă şi mai mult. O clipă numai, pentru că după aceea calmul (acel calm pe care anii de antrenament ni-l încrustaseră definitiv în suflete) i se instală din nou în priviri. Spuse rar şi cu o voce plată, nepotrivită cu încărcătura emoţională a cuvintelor.

— Nu roci, băiatule, nu roci… o piatră… o piatră de culoarea singurătăţii…

Recunosc că eram încurcat. Speram însă ca în cabina mea de pe navă să pot decoda cuvintele enigmatice ale Bătrînului. Cuvinte de om care suferă pentru că, nu era nici un secret, Bătrînul suferea. Îi simţeam suferinţa lovindu-se înăuntrul meu de nişte pereţi sensibili, generînd sute de reverberaţii în care se amesteca propria mea suferinţă, tristeţile mele. Lor, tristeţilor mele, nu le puteam face nimic, mă obişnuisem cu ele aşa cum mă obişnuisem şi cu încărunţirea. Nici pentru Bătrîn nu puteam face nimic, aşa cum nu aveam ce face pentru tristeţea de care era cuprinsă toată vechea noastră gardă de „duri”…

Durii… Generaţie de piloţi de avioane, ajunşi, te miri cum, astronauţi. Ştiam să pilotăm bine, e drept, dar cam atît. Ne calificaserăm ulterior în alte profesii, pe sponci, în funcţie de necesităţi. Cei care veneau în urma noastră învăţau specialitatea „zbor” ca pe o specialitate obişnuită, pe lîngă cele două specialităţi obligatorii şi una facultativă. Eram absolvenţii Marelui Institut, ne fluturau acest lucru prin faţa nasului ori de cîte ori aveau prilejul să o facă. „Băieţi, spaţiul se sprijină pe umerii voştri! Cerul este în vîrfurile degetelor voastre” — auzeam în urmă cu numai două decenii… Loc! La o parte!” — părea să se audă acum… după numai două decenii…

Dar mai aveam un cuvînt de spus. Fie el şi ultimul, fir-ar să fie, dar trebuia spus. Băieţii ăştia, absolvenţii Marelui Institut, nu fuseseră niciodată paraşutaţi în junglă cu un cuţit asupra lor, şi nimic mai mult, trebuind să ia contact cu Baza după trei zile epuizante de drum. Şi nici nu făcuseră antrenament de supravieţuire în deşert. Şi nici nu ştiau ce înseamnă să stai singur patru ani într-o chichineaţă de navă, aşa cum stătuse Bătrînul. Nu, nu ştiau toate astea decît din lecţiile de istoria specialităţii, în care nu se preda costul psihic enorm şi nu se sufla o vorbă despre foştii Zburători, pensionari ai unor case de sănătate... În numele acestui trecut, mai aveam un cuvînt de spus. Rămăsesem singurul comandor de corp expediţionar fără Marele Institut absolvit. Ceilalţi Zburători din generaţia mea pilotau deja demult nave de interiorul sistemului, sau nave cargo... aşa ceva mă aştepta şi pe mine: o navă de aprovizionare, teleghidată, evident, din care să comunic nişte parametri obişnuiţi din citirea aparatelor. Supraveghetor de aparate care va să zică.

Dar pînă atunci...

Sîcîit de aceste gînduri, nu prea optimiste, străbăteam culoarul care duce spre biroul şefului. Ne iubeam mult, şeful şi cu mine, mai ales cînd ştiam că ne aflăm departe unul de celălalt, dar aşa de departe încît şi amintirea să se închege cu greutate. Veşnic zîmbitor, veşnic gata să-ţi facă un serviciu care să te scutească de vidul interastral, de nesiguranţă, de risc şi să-ţi ofere un post sigur, liniştit, un birou cu scaun sculptat şi plante exotice, eventual chiar şi o secretară, care să-i povestească din cînd în cînd ce mai faci, dacă primeşti vizite, şi ale cui anume; să te muştruluiască blînd, cu o voce uşor ironică, la o cafea surogat — ah! cît îi detestam cafelele surogat — şi să-ţi repete pentru a cine ştie cîta oară că **aici** nu mai eşti **acolo,** că aici **nu îţi poţi permite** ci **ţi se poate permite**... sau nu. Speram din toată inima — dar nu numai eu speram asta — ca muzeul de antropologie să-l împăieze pe şef după ce moare, iar eu să trec săptămînal pe la acel muzeu şi să-l privesc cum stă încremenit în faţa unui

dosar, bineînţeles deosebit de important şi de plin de cifre, ştampile şi semnături indescifrabile, afişîndu-şi „zîmbetul de protocol”, care-i devenise deja trăsătură de caracter.

Ne-am salutat. Şeful era tot aşa de zîmbitor ca de obicei. Tot aşa de zîmbitor ca atuncea cînd, cu multă pompă, îl retrăsese pe Bătrîn dintre Zburători şi îl numise rector al Institutului de Geologie Galactică. Pe vremea aceea mă bucurasem şi eu că Bătrînul fusese retras. Avusese două avarii serioase în două zboruri consecutive şi era destul de zdruncinat. Mai tîrziu mi-a trecut prin minte ideea că poate pentru Bătrîn ar fi fost mai bine să moară acolo, sus. Dar la urma urmei ce era mai bine? Să laşi să ţi se împuşte porumbeii din zbor, sau să le tai aripile susţinînd că le-ai salvat vieţile? Dealtfel, cu alte cuvinte, acelaşi lucru mi-l spusese şi Bătrînul la cîteva luni după „avansare”: „Ştii, Pavele, am simţit în clipa aceea că mi s-au tăiat aripile şi că de atunci înainte, cuminte ca orice găină, voi ciuguli în ograda şefului boabele pe care mi le aduc pescăruşii din toate părţile galaxiei. Oficial, însă, Bătrînul fusese avansat, aşa încît nu a avut dreptul să se plîngă. Mă lua cu frig la gîndul că azi, mîine mă putea aştepta şi pe mine o astfel de avansare. Ca şi a lui Torelli, devenit şef de program. Sau ca a lui Kovacs, devenit guvernatorul unei baze unde se oprea o expediţie o dată la patru sau la cinci ani. Sau ca a lui Francisc, devenit peste noapte conferenţiar la Marele Institut — tocmai Francisc. omul considerat vorbăreţ dacă scotea zece cuvinte într-o zi.

Mă aşezai în fotoliul indicat cu eleganţă, cu graţie aş putea spune, de către şef. Doris, secretara lui, pluti între birou şi măsuţa în faţa căreia mă aşezasem eu şi-mi puse în faţă un teanc de dosare. Toate aveau aceeaşi ştampilă, „Programul Alga”, urmată de menţiunea „Urgent” şi de o cifră de cod. Privi gleznele lui Doris... Subţiri, delicate... încheietura mîinii fină, buze pline, arcuite şi... hopa! Îmi observase privirile şi acum era rîndul ei să mă privească. Avea aceeaşi privire ironică, a cărei usturime o simţiserăm cu toţii cînd, cu vreo treabă pe la şef, ne întinseserăm mai mult decît ne era pătura. Scuturai energic din cap, ceea ce

o făcu să iasă repede din birou înăbuşindu-şi un hohot de rîs, şi mă concentrai asupra primului dintre dosare, numit „Personal şi dotare-expediţie”. Opt sute de oameni ale căror fişe personale fuseseră întocmite minuţios de către funcţionarii invizibili ai Centrului, oameni meticuloşi care scriu cuvinte concise despre oamenii cerului, deşi ei înşişi privesc rar acest cer, eventual pentru a vedea dacă va ploua sau nu în ziua următoare. Opt comandanţi, descrişi de la formula dentară şi pînă la rezultatele testelor psihologice. Aleşi de un computer (de la un anumit rang aveai dreptul să faci parte din memoria unui computer) în aşa fel încît să se elimine posibilitatea vreunei disensiuni între ei. Patruzeci de nave, dintre care opt pentru personal şi restul nave cargo, dar tocmai astea erau cele mai păcătoase. De echipaje nu mă puteam plînge. Toţi erau absolvenţi ai Marelui Institut, băieţi tineri, cu cîteva sute de zboruri simulate la activ, ba unii aveau şi cîteva reale.

— Văd că mi-ai dat o întreagă herghelie de mînji, Jaquee.

Faţa i se lăţi într-un zîmbet:

— Nu trebuie să te duci dacă ţi-e frică. Tu ai dreptul să refuzi, aşa că...

— Ce drăguţ eşti tu, Jaquee. Drăguţ şi spiritual ca întotdeauna. Am impresia că femei de cele mai diferite vîrste fac anticameră la tine în cele mai diverse scopuri. Fii totuşi aşa de amabil şi dă-mi dosarele de revizie ale navelor cargo... TE ROG!!!

— Nu-ţi pierde vremea cu cargourile, încercă el o diversiune. Au fost puse la punct de cei mai buni specialişti. La valoarea bunurilor care trebuie recuperate nu-mi pot permite...

— Ştii ce, i-o tăiai, lasă discursurile, pentru recepţii. Mie dă-mi dosarele. ACUMA! În ceea ce priveşte frica, da, mi-e tot aşa de frică, de pildă, cum ţi-e şi ţie! Deh, Jaquee, fiecare cu frica lui, la urma urmei, nu?

„Nu-mi pot permite riscuri”, îl îngînai în gînd. Asta însemna pentru el că nu-şi poate permite să rişte fondurile alocate. Mă miram că nu începe să-mi ţînă un discurs despre pericolul expediţiei şi mai ales despre valoarea

navelor care s-ar putea pierde; probabil însă că ordinul venise de aşa de sus încît lui Jaquee i se păruse că vine de-a dreptul din cer.

Mi-am adus aminte de un amănunt, aşa că am rupt tăcerea:

— Dă, te rog, o circulară cu următorul conţinut: mîine la ora 6,00, toţi, inclusiv rezervele, ale căror dosare le voi studia la hotel, să fie prezenţi în sala mare de conferinţe. La ora 6,01, cei care nu sînt prezenţi îşi pot cumpăra un buchet de flori ca să-şi ia în mod festiv adio de la grupul expediţionar. Şi încă un mic amănunt — ăsta e valabil pentru tine — încearcă să renunţi la despărţiri a la Jaquee, cu surle, tobe şi speech-uri, bine?

— Aşa-mi placi, Pavele, rînji Jaquee, aşa-mi placi. O să duc dorul generaţiei voastre de duri, deşi îi datorez cele mai multe fire de păr alb. De acord! Fă cum crezi, scoate untul din ei, dar vreau două lucruri: **toate** materialele şi instalaţiile mutate pe Bare şi **toţi** oamenii înapoi pe Pămînt. Ţi-aş fi recunoscător dacă ai îndeplini acest ordin fără interpretări personale.

„Ia te uită! Era pentru prima oară cînd şeful pomenea şi de oameni. Ce l-o fi apucat, aşa, deodată, grija pentru sufletele noastre?

— Apreciez recunoştinţa ta şi mă voi strădui etcetera, etcetera — i-o trîntii, afundîndu-mă în lectura dosarului voluminos care purta titlul „Revizii-cargo”. Nici o navă nu era nou-nouţă, dar nici de casat. Erau bine rodate, făcuseră cîteva zboruri scurte. Nu te puteai încrede însă niciodată pe deplin în aceste nave. Le botezaserăm „catîri” pentru că, asemenea acelor animale, erau încăpăţînate şi se opreau din senin fiind necesară o grămadă de intervenţii ca să le poţi urni din loc. Le salvau însă viteza mare, autonomia mare de zbor şi numărul mic de manevranţi necesari. Am mai verificat o dată lista pieselor de schimb pe care le primeam, lista bazelor unde urma să poposim pentru alimentare şi eventualele revizii suplimentare...

Secretara intră aducînd două ceşti cu cafea.

— Doris, sînt cu cofeină? am întrebat-o, mai mult pentru a-l sîcîi pe Jaquee.

— Nu, commander Pavel, sint cafele regulamentare — îmi răspunse făcîndu-mi cu ochiul şi arătîndu-mi apoi cu un gest discret ceaşca pe care să o iau. I-am mufţumit cu un zîmbet, diferit însă de zîmbetele cu care o trata Jaquee (chiar şi pe ea) şi Doris ieşi legănîndu-se aprig, mai ceva ca o navă prinsă în încrucişarea unor cîmpuri de forţă. Sorbeam cafeaua studiind dosarele şi încercam să descopăr acele chichiţe care scapă de regulă tehnicienilor de rutină şi care, în cazul vreunui accident, acolo, sus, se menţionează în concluziile anchetelor ca „incidente imprevizibile”, termenul fiind urmat de obicei de numărul victimelor. Am însemnat cu roşu tot ce trebuia refăcut şi am scris coperta dosarului: „Se va reface în maximum trei ore”. Apoi, odată cu semnătura, mi-am asumat — pentru a cîta oară — răspunderea pentru cele aproape o mie de vieţi şi pentru „banii lui Jaquee”. Nu erau banii lui, evident, nimeni nu ar fi putut aduna vreodată o asemenea sumă, dar îl interesa aşa de mult aspectul financiar al expediţiilor încît mai toţi commanderii de corpuri expediţionare glumeau cu acela care pleca într-o expediţie: „Oamenii ca oamenii, dar aveţi grijă de banii lui Jaquee”.

Am aşezat dosarul pe biroul şefului.

— Mulţumesc. După masă vreau să văd toate navele gata. Cred că am fost bine înţeles: TOATE!

— Mda... — făcu el, neridicîndu-şi ochii din hîrtii. Întinse mîna maşinal spre un colţ al mesei de unde luă un ordin de liberă trecere şi mi-l întinse. Se ridică să ne luăm rămas bun. Fiecare din noi avea să se bucure o lungă perioadă de timp de absenţa celuilalt.

— Aăăă... ar mai fi o problemă, Pavele, făcu Jaquee încurcat, ooo problemă, ăăă...personală ca să zic aşa...

— Ei, hai, dă-i drumul, nu te mai codi ca o fată mare!

— Ştii, în expediţia asta pleacă şi fiu’meu... Făcu o pauză de parcă ar fi aşteptat să-i schimbe cineva bateriile. Rugămintea se auzi mai mult murmurată: — Să ai grijă de el, te rog.

— Ascultă şefule, începui cu o voce nefiresc de calmă, grija mea numărul unu este să nu las acolo cele aproape o mie de piei, incluzînd aici propria mea piele, spre deosebire de tine, care ţi-ai putea pierde fotoliul, pe care tapiţerul l-a şi calibrat după kilogramele pe care cu onoare le posezi. În al doilea rînd, ştiu că de la o anumită vîrstă — cu care îmi tot dai peste nas — tinerii au grijă de cei bătrîni şi nu invers. Şi în al treilea rînd, dacă tot vrei să-l cocoloşeşti, de ce nu-i oferi un fotoliu aici, jos?

— Păi asta am şi vrut! — strigă el exasperat —, asta am şi vrut! Dar crezi că ai cu cine te înţelege? Vrea să zboare cu tot dinadinsul. Vrea, auzi pretenţii, să ajungă commander de performanţă. Pe scurt, îţi cer mult dacă te rog să-l iei pe nava-comandant? Are grad de comandant, clasa I specială şi numărul 0117.

— O, oo! Atunci îl iau cu plăcere. Nu ştiu însă dacă plăcerea va fi reciprocă, deşi… deci dacă nu-ţj seamănă ar putea fi de-a dreptul simpatic. În regulă, Jaquee, am notat. Ne mai vedem pînă plec?

— Mă tem că nu, zise el; eu trebuie să plec diseară prin Sistem cu nişte contracte.

Adăugă apoi suspinînd:

— Ce naiba v-o fi plăcînd vouă la zborurile astea, că pe mine mă omoară…

— Atunci, cu bine Jaquee…

— Cară-te şi explodează, Pavele!

„Cară-te şi exploadează”… Moşteniserăm peste secole această urare de noroc de la prima generaţie de astronauţi, cosmonauţii, care, la rîndul lor, o moşteniseră de la piloţii de încercare. Fapt este că ne plăcea urarea şi devenise nelipsită înaintea plecărilor.

Ne-am strîns mîinile şi ne-am îndreptat spre uşă. Nu-i pomenisem intenţionat de cererea pe care urma să o depun, ca să nu i se pară că vreau să-i cer o contrafavoare. Pentru că cererea aceea era cuvîntul pe care-l mai aveam de spus, cartea din mînă… planul „Lena” calculat în cele mai mici detalii. Evident, detaliile nu erau în buzunar, la

un loc cu cererea, ar fi fost mult prea voluminoase, dar existau trimiteri precise la memorii cu bule.

După ce instalasem aparatura pe Alga — tot eu condusesem şi expediţia de instalare — descoperisem la numai un parsec un sistem planetar promiţător. Caracteristicile uneia din planetele sistemului îmi plăcuseră în mod deosebit. Îi dădusem acelei planete, asemenea cavalerilor din paleoic, numele femeii în braţele căreia mi se năştea dorul de noi expediţii şi căreia îi duceam dorul în fiecare clipă a expediţiilor: Lena. Trecuse prin viaţa mea cu discreţie, tandră, lăsînd amintiri transparente, asemenea fluturării voalurilor, sau asemenea dansului de toamnă al funigeilor, amintiri care mă copleşeau de obicei în două locuri: în singurătatea tehnicizată de sus şi în căsuţa mea de pe malul mării. Căsuţa asta era singurul meu loc terestru, dar un loc pe măsura gusturilor mele. Nu găseai, să fi căutat oricît, un lucru din material plastic, electricitatea exista, dar strict funcţional, iar instalaţiile electronice lipseau cu desăvîrşire. Avusesem timp suficient să mă satur de inactivitatea la care mă obligau în timpul zborurilor. Îmi plăcea să fac foc cu lemne şi, la focul ale cărui flăcări le priveam fascinat, descoperind de fiecare dată o altă alcătuire, îmi fierbeam cafeaua, urmînd să o sorb pe piatra din faţa casei, în timp ce valurile se spărgeau pe ţărmurile din faţa şi dinăuntrul meu. Şi, în jur, noaptea ţesea promisiuni şi capcane...

„Dacă aş şti, Lena, că dormi somn fără vise, aş adormi, fericit că mă visezi”. „Dacă aş şti, Pavele, că nu mai ai la ce te gîndi, aş zîmbi, fericită că ţi-ai amintit de mine.” Erau formele noastre sacre, rostite în prima noastră noapte, în faţa unui foc de buşteni.

Acum Lena nu mai exista; plecase într-o bună zi, dispăruse uşor, fără ecou, obosită să mă tot aştepte. Obosită de bucuria de a mă vedea sosind viu, obosită de temerile de a nu mă mai vedea de cîte ori plecam. Mă aştepta însă, fascinantă, imaginea ei de acolo, la un parsec de Alga, cu toate visele pe care mi le putea oferi. Bucuria

mea avea şi un suport: Comisia Financiară aprobase proiectul lăsînd restul la latitudinea lui Jaquee Didier... şeful meu.

M-am oprit în faţa biroului secretarei, ţinînd în mînă hîrtia prin care ceream să mi se încredinţeze comanda expediţiei spre Alga.

— Doris, bagă te rog hîrtia asta în mapa cu corespondenţa de mîine.

— Bine, dar şeful pleacă **astăzi,** îmi atrase ea atenţia.

— **Tocmai** pentru că pleacă astăzi. Mulţumesc, Doris. Pa!

Băgă maşinal hîrtia în mapă, în timp ce mă privi insistent. Era aceeaşi privire pe care mi-o aruncase în birou: ironică, insolentă chiar, usturătoare.

— Am înţeles că vrei să-mi mulţumeşti pentru cafeaua **aia!**

(Hopa! Ne tutuim deci!)

— A, nu! pentru cafeaua **aia** te iubesc.

Expresia ochilor i se schimbă ciudat de repede, devenind catifelată. Şi vocea îi suna altfel.

— De ce nu ai vrea să-mi mulţumeşti pentru un şir lung de cafele, E. C. Commander Pavel? mă întrebă insinuant.

— Pentru că pînă la urmă aş ajunge să-ţi mulţumesc doar, i-am răspuns ieşind.

. . . .
. . . .

Contemplam spinarea vînjoasă a şoferului care mă ducea la rampe şi mă gîndeam la Doris. Ar fi putut să-mi fie eventual fiică. Şî uite, a naibii puştoaică...

Electrocarul se opri. Un subofiţer îmi citi ecusonul de pe uniformă şi-mi întinse o plăcuţă bine şlefuită. Îmi apăsai indexul pe ea şi pe mini-ecranul din mîna lui apăru inscripţia „Pozitiv” urmată de imaginea mea, numele şi numărul matricol. Numai după ce îmi consultă însă passe-partout-ul eliberat de Jaquee îşi îndreptă bastonul spre porţile metalice şi acestea culisară cu o încetineală aproape solemnă spre stînga şi dreapta. Maşina pătrunse

pe cîmpul rampelor. Erau albe, curate, asemănătoare unor clătite. Navele fuseseră aduse, erau sprijinite în ceea ce noi obişnuiam să numim „pirostrii”, un sistem de susţinere mult mai simplu şi mai eficient decît ancestralele turnuri metalice. Acestea erau deci „cargourile”. Privite de ochiul profanului, puteau fi uşor confundate cu imaginea materializată a siguranţei. Dar cîte explozii, semănate cu urme de Zburători, avea în dosarele ei această aparentă siguranţă...

Maşina şefului echipelor de revizie se opri lîngă a mea.

— Commander Pavel, am primit dosarul cu instrucţiunile — mi se adresă el, după salutul aproape regulamentar. Vom respecta toate instrucţiunile dumneavoastră, fără să omitem...

— Ascultă — îl întrerupsei — eşti cumva prieten cu Jaquee?

Omul păru încurcat.

— Păi... aşa cum un şef... cu un subaltern... dar de ce?

— Mă întrebam de unde mania asta de a ţine discursuri. Fă, omule, fă! Îţi promit că dacă faci treabă bună te las să-mi ţii un discurs de 27 de minute.

Ne privirăm. începu să rîdă. Rîsul lui mă molipsi şi pe mine. Ne cunoşteam de mult şi ştiam că nici el nu prea era omul vorbelor. Mă urcai în maşina lui şi aceasta coti spre ateliere. La o bifurcaţie opri maşina, coborî şi-i spuse şoferului:

— Îl duci pe Commander la hotel.

Îmi privi zeflemitor faţa mirată şi-mi spuse:

— Deh! Fiecare cu meseria lui. Nici mie nu-mi plac chibiţii.

Spusă unui Commander sau chiar unui comandant de tip nou, remarca l-ar fi costat un referat de abatere de la disciplină. Ştiam, însă, cu cine am de-a face şi l-am întrebat rîzînd:

— Ascultă, isteţule, ai soţie?

— Oho, făcu el arătînd spre navele rămase în urmă. Am un harem întreg.

— Stăpîneşte-le sănătos. Pe la ce oră eşti liber?

— Ştiu eu? În nici un caz la 15 cum aţi fi vrut dumneavoastră. Poate la opşpe, poate la nouăşpe. în nici un caz mai tîrziu.

— Atunci caută-mă pe la douăşunu să golim o sticlă cu vin. Sau ai ceva împotriva mea?

— Şi dacă aş avea ceva împotriva dumneavoastră, nu aş avea nimic împotriva vinului, rîse el şi o luă spre ateliere, iar maşina porni fără să mai fie nevoie să-i spun ceva şoferului.

Mă lăsă la scara hotelului şi un boy sări să-mi ia bagajul. L-am privit urît şi el dispăru.

— E.C.C. Pavel, m-am prezentat la recepţie, întinzînd cartela de identificare. Doresc o cameră cu toate instalaţiile şi acces la Banca de Informaţii, toate canalele.

Omuleţul din spatele scîndurii păru încurcat. Tuşi de cîteva ori, încercînd să depăşească situaţia penibilă în care-l pusesem.

— Ştiţi, nici măcar un Commander EC nu are dreptul la toate canalele Băncii.

I-am arătat hîrtia primită de la Jaquee.

— Oh, în cazul acesta, zîmbi el, nu ştiu cui, mie sau semnăturii, în cazul acesta... veţi avea camera de protocol.

— În regulă. Nu trebuie să fii aşa de speriat. Nu sînt cine ştie ce important, aşa e situaţia, asta-i tot. Şi vezi că voi avea două vizite. Una peste vreo oră şi una pe la orele 21. În afară de ăştia doi nu urcă nimeni. Apel de trezire la ora 4,30.

— Am înţeles, aproape că strigă el, apoi apăsă pe sonerie şi-i dete boy-ului cheia.

Eram pentru prima oară în acest hotel, nou dealtfel şi clădit pentru ofiţerii superiori veniţi de departe, care nu voiau să locuiască în afara Bazei. Boy-ul dispăru şi începui să-mi comand mobilierul, apoi desfăşurarea programului de baie. Am apăsat cu o satisfacţie vădită pe butoanele „sauna” şi vibromasaj-regim dur”. Pînă să se încălzească sauna am conectat magnetoscopul la un canal al Băncii de Informaţii şi am cerut toate accidentele spaţiale din sectorul „Pămînt-Alga-Baru” pe ultimii 10 ani. Pe un alt

canal am cerut copia detaliată a dosarului privind pe pilotul comandant de clasa I S.0117 Didier. Am comandant prin telex să-mi fie trimis comandantul peste o oră la hotel. Apoi am intrat în baie, hotărît să nu ies înainte de a trece trei sferturi de oră.

*
*   *

Cu fiecare por al pielii curăţat, pus la punct, cu fiecare centimetru al pielii masat, aşteptam, înfofolit într-un halat gros, să apară I S.0117, frunzărindu-i dosarul cu un aer amuzat. Sosi cu o punctualitate impresionantă. Aş fi putut jura că aşteptase în hol sau pe culoar privindu-şi ceasul din minut în minut.

— 0117 Didier I S., la dispoziţia dumneavoastră.

— Şezi. Te-am chemat ca să te anunţ că vei pilota nava-comandant. Ai obiecţii?

— Nu.

— Nu cine? — ridicai vocea.

— Nu, domnule, se corectă el.

— Aşa mai merge. Te simţi în stare să-ţi asumi responsabilitatea?

— Da, domnule, spuse el, regulamentar de data aceasta.

Ia te uită! Primise vestea fără nici o explozie de bucurie, fără măcar să zîmbească, serios; nu neapărat preocupat, detaşat chiar. Avea o voce plată, fără inflexiuni, aşa-zisa voce oficială, care se învaţă destul de greu, dar este indispensabilă. „Ce bine că aşchia sare uneori departe de pom” gîndii; „Hotărît lucru, băiatul ăsta trebuie tratat altfel, mai... neregulamentar.”

— Uite băiete..., începui.

— Mă cheamă Didier, domnule, rosti el calm, dînd să se ridice.

— Bine, **băiete,** stai jos.

Luă un aer degajat. „Deci nu există probleme cu vanitatea” — gîndii — „sau se stăpîneşte foarte bine”.

— Ce e cu mulţimea asta de sancţiuni disciplinare din dosar?

Zîmbi. Dar nu era zîmbetul mieros al tatălui său. Era mai degrabă un zîmbet ştrengăresc de puşti isteţ.

— Ştiţi, profesorii mei au zburat mult, dar numai pe simulator. Unul singur a fost Zburător, un mare Zburător după părerea mea. Îl chema Francisc, dacă numele vă spune ceva.

Zîmbii unei amintiri şi-i făcui semn să continue…

— Scoteam anevoie cuvinte de la el, era un taciturn — continuă Didier. Îmi spunea uneori: „Fă, chiar dacă faci prostii. Aici poţi face cîte prostii vrei. Sus, nu mai apuci să-ţi regreţi nici prima prostie.” Şi… făceam. Făceam din ce în ce mai bine. Apoi în anul cinci m-au lăsat să pilotez croaziere. Am jucat şotron… îmi place teribil şotronul, ştiţi… şi erau să mă dea afară din şcoală. Au mai fost şi altele asemănătoare…

„A juca şotron” însemna, în jargonul nostru, a te strecura printr-o perdea sau printr-un nor de meteoriţi folosind exclusiv comenzi manuale, treabă care cerea foarte multă îndemînare şi la care nu se prea înghesuiau mulţi. Hotărît lucru, îmi plăcea tot mai mult băiatul ăsta. Trebuia totuşi să-i aplic un ultim test. Apăsai pe un buton declanşînd o mini-explozie dirijată, chiar la picioarele lui. (Fixasem dinainte petarda.)

— Asta a fost un test de genul celor de pe vremuri, nu-i aşa? întrebă el calm.

— Cam aşa ceva. Te aşteptai?

— Nu. Pot să plec?

— Cred că da. Mai ai ceva de spus sau de întrebat?

— Mă bucur pentru comanda navei I. Să stabilim totuşi dacă aveţi încredere totală şi mă lăsaţi să pilotez singur, sau ţineţi să pilotăm în tandem? Şi doi: Pot să-mi numesc eu comandantul secund?

— Cred că ştii care sînt îndatoririle commanderului şi ale comandantului?

— Da. Şi eu cred. La revedere, pe mîine — zise, ridicîndu-se. „Ei da”, gîndii după ce-l văzui închizind uşa,

„din ăsta o să iasă un commander de elită. Voi fi cu ochii pe el”. Deocamdată însă eram cu ochii pe ceas. Ideea desfundării sticlei de vin îmi dădea ghes. Dar mai era destul de mult pînă la ora 21.

II

Spre surprinderea mea, i-am găsit pe toţi cei care alcătuiau expediţia, la 6 fără un minut, în sala indicată prin circulară. Lipsea Didier, ceea ce mă surprinse neplăcut. Îl văzui venind pe culoar cu paşi lenţi. Cînd cronome- trul sălii arătă ora 6.00, era aşezat la locul lui, în sală. Uf, punctualitatea asta era de-a dreptul ostentativă. Încercai să mă leg de el, căutîndu-i o privire cît de cît ironică. Ţi-ai găsit. Faţa era tot aşa de calmă ca şi ieri, cînd îl cunoscusem. Trecui în revistă feţele celorlalţi. Trădau atît curiozitate, cît şi îngrijorare. Erau, cel puţin după cîte scria în dosare, oameni excelent instruiţi. Fiecare cunoştea foarte exact domeniul care-l interesa în expediţia asta. Datoria mea însă era să-i avertizez asupra riscurilor. Oricum, în asemenea expediţii „de sinucidere” toţi, în afară de comandanţii I şi II, trebuiau să fie voluntari.

— V-am fost prezentat în timpul pregătirilor oficiale. Ştiu în linii generale ce şi cît vi s-a spus. Iată însă un mic amănunt care nu vi s-a spus: După opinia computerului avem 63% şanse să ne lăsăm pieile pe Alga. Asta în cazul în care o vom mai găsi întreagă. După propria mea părere, dar asta contează mai puţin, şansele sînt şi mai date naibii. În calitate de commander, permit şi comandanţilor de ambele grade să se retragă dacă doresc acest lucru. Pentru retragere aveţi timp de gîndire zece minute.

Nu scotea nimeni nici un cuvînt. Nu se observa nici o mişcare în sală, nici un gest. Liniştea se lăsase parcă şi mai grea. Liniştea... Mi-am cuprins tîmplele. În noile condiţii de zbor, nu se mai făceau antrenamente în „camera liniştii absolute”. Devenise o tortură inutilă, de vreme ce zburau cel puţin zece oameni pe o navă. Pe

vremea cînd mă antrenam eu, 60 de zile nu era deloc o performanţă. Bătrînul stătuse în nava lui de zburător solitar 485 de zile la dus şi tot atîtea la întoarcere. Şi totuşi era un om căruia îi plăcea să converseze... Dar Lena, oare cîte zile m-o fi aşteptat, tăcută şi încordată, în cuibul nostru de pe ţărmul mării? În acele zile pînă şi gîndurile erau ucise de tăcere şi de aşteptare. „Eh, băieţi”, mă gîndeam, privindu-le feţele tăcute, „ce-o să vă mai săturaţi de linişte acolo, sus”. Pentru că, în ciuda numărului mare de participanţi la zbor, acolo, sus, nu se făcea conversaţie decît în sala de club, în afara serviciului. Conversaţia din diversele compartimente operative costase multe vieţi, o ştiau cu toţii. O fracţiune de secundă de neatenţie putea aprinde la Bază beculeţul galben de avarie, sau chiar cel roşu, simbolizînd anunţul sumbru de „navă distrusă”. „Da, băieţi, o să vă săturaţi şi de linişte, şi de aridele conversaţii de serviciu, mai rele decît liniştea, în timpul cărora nu se aud decît cifre, parametri, date referitoare la corecţii, comenzi scurte, laconice, rapoarte tot aşa de scurte, de laconice.

Am rupt tăcerea:

— Deci nu s-a răzgîndit nimeni. Rezervele au ghinion. Nu intenţionez să operez nici o schimbare. Din acest moment, toate listele cu personalul rămîn oficiale şi definitive. Reţineţi că trebuie să executaţi toate ordinele comandanţilor, iar comandanţii vor executa toate ordinele primite de pe nava comandant, fie că le dau eu, fie că le dă comandantul navei, 0117 I S. Didier. Nu se admit plîngeri decît la întoarcere. DAR NUMAI ATUNCI, E LIMPEDE? Misiunea fiind specială, se va aplica un caracter militar de conducere.

Ridicarea vocii îi făcuse pe cîţiva să tresară. Auziseră probabil că vor avea un commander bătrîn şi rigid, dar asta se lovea cap în cap cu toată învăţătura lor elegantă şi parfumată de la Marele Institut. Mă gîndeam că ăsta va fi numai primul castel năruit. Cîte altele nu se vor nărui în clipele de mare tensiune, cînd totul depinde de o singură decizie, luată într-o fracţiune de secundă. Îşi vor aminti

oare că regulamentul interzice categoric să înjuri? Mai ales atunci cînd se apropie de tine un roi de „bolovani”, mici daruri ale cerului, care-ţi pot sparge însă nava ca pe o coajă de ou...

— Încă ceva — continuai — plecarea peste 68 de ore după timpul Bazei. Comandanţii I şi II pleacă imediat la testările finale. Ceilalţi se consideră consemnaţi în incintă. Nimeni nu părăseşte Baza decît cu avizul meu scris — dar nu vă sfătuiesc să-mi cereţi un astfel de aviz. Sînteţi liberi, şedinţa a luat sfîrşit.

„Cum”, se vor fi gîndit ei, „nu ne felicită că nu ne-am retras, nu ne încurajează măcar, sau măcar un cuvînt de bine... nimic? Ce tip infect!”

III

Pînă la Alga mai erau trei zile de zbor, şi totul decursese fără nici un incident. „Enervant de bine” caracteriza mereu Didier zborul. La rîndul meu, trimiteam zilnic spre Bază raportul, devenit leit-motiv. „Zbor de croazieră”. Inactivitatea asta o simţeau cu toţii. Nici măcar cargourile nu ne creaseră probleme. Făcuserăm un singur popas, pentru alimentare, nu avusesem nimic de reparat, nu fusese nevoie nici măcar de manevre de precizie, pilotul automat se ocupase de aterizarea sincronizată a navelor. Stăteam în sala de proiecţii şi mă delectam cu filme istorice, cînd în difuzoare se auzi vocea lui Didier:

— Comandantul navei I către toate navele. Roi de meteoriţi inevitabil din faţă. Alarmă generală. Îmbrăcaţi costumele de salvare. Commanderul este chemat de urgenţă în sala de comandă. Terminat.

Conform regulamentului, pe nava de comandă îi eram subordonat în anumite privinţe comandantului, acesta avînd responsabilitatea navei. Pe mine mă interesau bunul mers al expediţiei, verificarea şi corectarea traiectoriei şi organizarea celor două şantiere — cel de recuperare şi cele de montare Am ţîşnit deci în ascensor şi am năvălit în camera de comandă.

— Echipaţi-vă, commander Pavel. Dispoziţia sună pentru toată lumea — spuse Didier calm, fără să se întoarcă.

— Ascultă puştiule — izbucnii.

— Acesta este un ordin. Executaţi ordinul şi raportaţi de executare.

Bodogănind, îmbrăcai costumul incomod de salvare.

— Raportez de executare a ordinului — am spus scrîşnind la fiecare cuvînt. Îmi plătise cu vîrf şi îndesat atitudinea protocolară pe care i-o impusesem la prima noastră discuţie, cea de la hotel.

Ne aplecarăm asupra tabloului de bord. Ca şi mine, Didier prefera să conducă nava stînd în picioare. Începui să dau comenzile necesare celorlalte nave, încredinţînd

apoi sincronizarea computerului general. Între timp ne apropiaserăm de marginile roiului. Erau meteoriţi mici, asa că i-am volatilizat fără dificultate.

— Rămîneţi la tunuri. Mă ocup eu de rest.

— 'ţeles! Rămîn la tunuri! — şi în sinea mea: „Acu', să te văz, isteţule!”

— Începe valsul. O conduc manual pe „doamna”, zise Didier trecînd nava pe comandă manuală.

Aş fi procedat la fel. Aveam aceeaşi pasiune pentru „şotron”. Dealtfel, lăsînd la o parte dibăcia pe care o cerea o astfel de manevră, era în mod paradoxal mult mai sigură decît una coordonată de computer. Tunurile mele trăgeau serii continue de salve şi reuşirăm să creăm o breşă prin care se strecurară după noi şi celelalte nave. Didier intră pe pilot automat şi comandă corectarea automată a traiectoriei. Îşi scoase costumul de salvare, îmi făcu semn să fac la fel, şi se aşeză în fotoliu cu picioarele pe bord. Totul durase aproximativ o jumătate de oră şi pe harta expediţiei continuau să ardă patruzeci de beculeţe verzi — patruzeci de nave în perfectă stare de funcţionare.

— Hm! exclamai.

— Adică? — ridică Didier sprîncenele.

— Nici măcar n-ai transpirat. Chiar nu ţi-a fost frică?

— Păi tocmai asta e: Mi-a fost aşa de frică încît am uitat pînă şi să transpir — mi-o întoarse el, apoi chemă celelalte nave şi-mi întinse microfonul.

— Commanderul către comandanţi. Felicitări. Executaţi corecţiile după computerul general. Terminat.

Mă aplecai spre Didier şi-i dădui prieteneşte una peste ceafă.

— Felicitări ţie în special. Ai stofă!

Mă privi cu o figură imobilă. Ochii îi jucau însă drăceşte, rîdeau cuprinşi de o euforie pe care i-o înţelegeam perfect.

— Comandantul navei I către comandanţi: Alarma încheiată. Dezechiparea. Terminat.

Ne privirăm din nou. Începurăm să zîmbim, apoi să rîdem în hohote. În faţa noastră, întunericul şi liniştea

cîntau o simfonie ciudată, pe care doar noi o puteam simţi şi înţelege.

— Tu te-ai gîndit să devii ECC, Didier? — l-am întrebat.

— Este **singurul** lucru la care mă gîndesc, zise el fără a-şi dezlipi ochii de pe aparate, apoi cuplă interfonul.

— Comandantul secund în sala de comandă.

Îi predă zborul şi plecarăm la club să jucăm şah. După a doua remiză ridică ochii de pe tablă, mă privi şi-mi spuse aproape şoptit:

— Am o rugăminte personală...

— Şi anume?

— Nu mi-ar cădea bine să rîdeţi de ea: Am o poftă teribilă să beau o cană cu lapte.

*

*   *

Oare ce-or fi făcînd oamenii aceia acolo, jos? mă gîndeam. O mînă de oameni desfăşurîndu-şi existenţa între două cutremure. O mînă de oameni care-şi văd moartea zilnic şi în minţile cărora nu mai există decît o singură idee: să scape cît mai repede... cît mai repede! Cum le-aş fi putut transmite ordinul limpede elaborat de minţile liniştite ale celor de pe pămînt: „Împreună cu cei de pe Alga veţi demonta totul şi veţi remonta apoi totul pe Baru, tot cu ajutorul lor. După aceea se va efectua schimbul. Veţi lăsa un număr de 40 de oameni pe Baru şi vă veţi întoarce cu echipa recuperată de pe Alga”. Aceşti oameni, neantrenaţi pentru asemenea misiuni erau cu siguranţă la limită, sau chiar dincolo de limita nervilor, a răbdării. Mi-am amintit deodată de cuvintele Lenei, la ultima noastră discuţie, cînd îi propusesem să mai aibă puţină răbdare cu mine: „Nu judeca răbdarea oamenilor folosindu-te pe tine ca etalon”. A doua zi dimineaţa nu mai eram decît eu, casa, piatra, plaja şi marea. Lena plecase şi nu mai aveam s-o văd vreodată.

— Condiţiile seismice permit asolizarea. Decideţi care nave coboară.

Era vocea lui Didier.

— Coborîm numai noi. Celelalte nave să păstreze distanţa de siguranţă. Ia legătura cu solul.

Vocea lui Didier începu să curgă calmă, liniştitoare, spre planetă.

— Expediţia Alga 16 către Alga control. Expediţia Alga 16 către Alga control. Recepţie.

În difuzor se auziră peste puţin timp nişte răgete.

— Comandantul Trevor de pe Alga, către Alga 16. Unde aţi stat pînă acum, imbecililor? Haideţi odată, lua-v-ar dracu'. Recepţie.

— Alga 16 către Alga control. Păstraţi-vă calmul, reluă Didier, coborîm imediat. Iluminaţi zona de asolizare. Terminat.

Începurăm să ne legăm chingile. Mai erau 18 minute convenţionale pînă cînd o mică bufnitură va marca un sol ferm dedesubtul nostru. Se părea că lui Didier îi venise o idee pentru că îl văzui cuplînd interfonul.

— Comandantul către echipaj. Vă veţi dispersa discret, încercuindu-i pe cei de pe Alga. Fiţi pregătiţi pentru eventuale atacuri. Vor fi mai mult ca sigur adunaţi în grup compact. Evitaţi să răspundeţi provocărilor şi nu creaţi panică. Terminat.

Decuplă şi se întoarse spre mine.

— Conduceţi singur cîteva minute.

Ştiam ce face. Îşi încinse pistolul şi-şi strecură două grenade într-unui din buzunare. Veni apoi în faţa bordului şi reluă comenzile ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic.

Peste cîteva minute, liftul navei ne depuse pe sol. Intuiţia lui Didier se dovedise a fi perfectă. Un grup compact de bărbaţi şi femei, cu feţe mohorîte, ne aştepta. Pe nici una din feţe nu se putea citi măcar bunăvoinţă. Băieţii de pe navă se infiltrară discret, înconjurînd grupul.

— Sînt ECC Pavel, mă prezentai, comandantul la trei paşi în faţă.

— La dracu’ — urlă un vlăjgan roşcat şi plin de pistrui, ţîşnind în faţa grupului, — la dracu’ cu toate formalităţile voastre cazone! Voi nu auziţi cum uruie porcăria asta? Hai să ne cărăm în cel mult o juma’ de oră!

— Linişteşte-te, Trevor. Vom pleca de aici după ce vom încărca toată aparatura. Aşa sună ordinul.

— Ce??? — se ambala el şi mai tare. Ce?? După ce... oh, sînteţi cel puţin nebuni, da, da, nebuni de legat! Se opri din rîsul isteric în care izbucnise pentru cîteva clipe şi începu să urle, cu vinele gîtului umflate: Vreţi să plecăm sub formă de grill pentru un rahat de fierărie? Noi nu contăm? Ce? Noi nu contăm? Sigur, voi n-aţi stat şase luni în infernul ăsta... — începu să plîngă horcăit —... nu, nu, nici măcar o singură lună n-aţi stat...

— Nu, n-am stat, — i-o retezai scurt, dar vom sta. Şi vom sta cît va fi necesar. Dau citire ordinului primit de la Bază. Locotenent Trevor, drepţi!

Rînji şi începu să vorbească, cu un calm îngrijorător.

— Drepţi, ai? Stai numai puţin să-ţi arăt eu „culcat”!

Mîna îi ţîşni spre armă, dar din spatele meu se auzi un pocnet sec, şi Trevor căzu. Încercă să se ridice, dar căzu din nou şi rămase de data asta nemişcat. în aceeaşi clipă se iscă debandada. Patruzeci de mîini căutară armele. Tîrziu! Grenadele lui Didier, aruncate de o mînă de expert, explodară în aceeşi fracţiune de secundă în mijlocul grupului. Îmi înfipsei reflex filtrele în nări. Nu trebuia să se întîmple aşa, dar ce să-i faci. Oamenii noştri zăceau inerţi ca şi cei pe care-i încercuiseră.

— Blegii, — se auzi din spate vocea lui Didier — cel puţin zece din ei se grozăveau cu reflexele lor în timpul pregătirilor. Îl întoarse pe cel mai apropiat uşor, cu vîrful bocancului. Omul zăcea inert. Blegule, mai mormăi o dată Didier şi se întoarse.

— Pachet şi via Pămînt, da?

Clătinai din cap şi ne apucarăm de treabă. Peste o oră, 41 de „sarcofage” de hibernare, cu etichetele lipite, stăteau aliniate în faţa noastră. Tocmai la timp, pentru că băieţii noştri începeau să „învie” pe rînd, destul de buimaci

încă. Nu avuseseră timp să realizeze ce se întîmplase, dar nici comandantului nu-i ardea să le dea explicaţii.

— Bună dimineaţa — îl luă el în primire pe subofiţerul de la comunicaţii. Vezi că are commanderul nevoie de tine.

Îl privii lung pe Didier. Mă intuise pentru a nu ştiu cîta oară în această expediţie. Începuserăm să funcţionăm deja ca un singur corp. Subofiţerul notă ordinul de asolizare a expediţiei şi plecă să-l transmită. Îl luai pe Didier după umeri.

— Hai să bem o cafea!

— O ce? — explodă el. — Cafea? Commanderul încalcă regulamentul?

— Ei, hai, îl îmbunai eu, tu nu fumezi, nu bei cafea, nu încalci regulamentul niciodată?

— Niciodată, spuse el luînd din nou mina lui serioasă. Apoi scoase dintr-unul din multele buzunare ale bluzonului său un pachet de ţigări şi-şi aprinse una, trăgînd cu poftă.

*

*   *

Azi m-am gîndit toată ziua la Bătrîn. Pîntecele navelor înghiţeau într-una laboratoare, staţii de cercetare, telescoape, locuinţe, centrale energetice, carburanţi... Grupul celor 41 fusese trimis pe Pămînt din dispoziţia mea, contrară ordinelor primite, de care, sincer să fiu, nu-mi prea păsa. Numai să nu mă coste scump această nepăsare! În definitiv contasem pe pierderea a cel puţin 4—5 nave şi nu pierdusem nici una, aşa că mă puteam dispensa de o navă mică şi rapidă. Apoi, grupul celor 41 ne-ar fi creat tot timpul probleme, sau, în cel mai bun caz, le-ar fi putut scădea băieţilor randamentul.

Imediat după asolizare şi debarcarea echipajelor, verificasem din nou, la o cafea, (ultima din păcate) potenţialul de commander care se ascundea în Didier. El susţinuse ideea de a se lucra în funcţie de orarul terestru. Trebuie, susţinea el, să ne bazăm nu pe adaptabilitatea oamenilor ci pe ritmurile lor biologice. Şi uite că, datorită

ideii lui, starea generală de spirit, fără a fi grozavă, nu era nici din cale-afară de proastă. Tot ce intra în imensele „cargouri” era ambalat, numerotat. În orele libere, băieţii făceau tot ce îi tăia capul, iar seara cădeau frînţi de oboseală, pentru ca atunci cînd începea dimineaţa convenţională să o ia de la capăt.

Tocmai îmi terminasem de înregistrat raportul de activitate. Afară era amurg, iar oamenii, conform programului lor, dormeau de mult. Crestele munţilor se topeau într-un roşu-maroniu tot mai închis. Mă gîndeam ce piatră să-i aduc Bătrînului. Mă gîndeam la Lena, la Lena şi Pămînt. Poate că acolo unde e ea acum este noapte şi Lena poate doarme. „Dacă aş şti, Lena, că dormi somn fără vise, aş adormi şi eu, fericit că mă visezi”... din nou gîndul acesta obsedant, gîndul singurătăţii, de culoarea singurătăţii... dar care o fi culoarea singurătăţii? Deh! Tinerii trăiesc în viitor, bătrînii trăiesc în trecut. Aş fi băut o cafea, dar nu mai aveam nici un strop. Didier mai avea un borcănel, dar îl păstra pentru Baru şi îi dădeam dreptate. Abia acolo urma să înceapă munca istovitoare, de rutină. Muncă cenuşie şi lipsită de evenimente care să te ţină într-o stare de încordare (adică exact starea de care aveam nevoie noi ca să ne simţim bine).

Interfonul de uz personal bîzîi. Cine naiba mă caută la ora asta?

— Mde! — mormăii fără chef. Dă-i drumul!

— Sînt cosmogeolog Sergiu Mantu, CG1101, absolvent al Institutului. Cer audienţă specială de urgenţă la commander.

— Vino!

Ciudat! Nu spusese „Marele Institut” cum spuneau ceilalţi, ca să ne dea nouă, bătrînilor, peste nas. Cine-o mai fi şi Mantu ăsta? Numai să nu se apuce să-mi facă tot felul de confidenţe. Era ultimul lucru de care aş fi avut poftă.

Peste un sfert de oră îşi făcu apariţia un tînăr slăbuţ, cu nişte ochi mici, negri, într-un permanent neastîmpăr. Părul era şi el negru, poate puţin prea scurt pentru gusturile mele. Un nas drept, puternic, se oprea într-o mustaţă puţin

cam prea stufoasă. Faţa era completată de buzele frumos arcuite, de o senzualitate aproape feminină, în contrast cu bărbia pătrată, energică, puţin adusă înainte. Avea nişte trăsături care mi-l făceau cunoscut, deşi aş fi putut jura că-l văd pentru prima oară. Ducea în mîini unul din acele containere mici de transportat mostre radioactive. Am încremenit cînd am văzut că-l deschide cu nonşalanţă, zîmbind chiar, şi extrăgînd din interior un termos obişnuit.

— Nu vă speriaţi, nu iradiază. Eventual frige, spuse el, desurubînd capacul termosului.

Cafea! Cafea adevărată!! Înfiorător de toxică, înfiorător de neregulamentară, dar adevărată, ce mai! Se simţea după miros. Nu ştiam ce atitudine să iau. Nu ştiam ce voia de la mine acest Mantu. Pentru a cîştiga puţin timp în care să-mi adun gîndurile într-o aproximativă ordine, am rostit cu o voce glacială:

— Explică-te, CG1101 Mantu!

În locul răspunsului mă privi pentru cîteva secunde, de parcă ar fi văzut pentru prima oară în viaţă un lucru ciudat pe care dorise mult şi de mult să-l vadă, se apropie de mine, îmi puse o mînă pe umăr şi-mi spuse încet, aşa de încet, încît am avut impresia că-mi aud propriile gînduri:

— La mulţi ani, commander Pavel. Eram sigur că vă veţi uita ziua de naştere, şi am vrut să vă aduc eu aminte, la o ceaşcă de cafea adevărată...

M-am înmuiat, l-am făcut semn să se aşeze şi am început să sorbim licoarea neagra. Îl studiam. Avea acelaşi fel de a savura cafeaua ca şi mine. Prima sorbitură mare, apoi sorbituri mărunte, cu plimbarea cafelei îndelung prin gură, înainte de a o înghiţi.

— Cine eşti tu, Mantule? De unde ai ştiut că azi e ziua mea? Aşa ceva nu se învaţă la instructaje.

Mă privi din nou lung, cu privirea aceea răscolitoare, şi-i auzii din nou vocea înceată, ca o părere:

— Mi-a spus mama. Dumneavoastră vă plăcea să-i spuneţi Lena. Dealtfel, urarea este şi din partea ei.

— Şi cafeaua, am strigat, cafeaua cine a făcut-o?

— E... cafea, ocoli el răspunsul. Şi vă transmite un mesaj din care eu personal nu am înţeles prea mare lucru, dar care sună cam aşa: „Dacă aş şti Pavele că nu mai ai la ce te gîndi, aş zîmbi fericită că te gîndesti la mine”. Asta e tot.

— Unde e Lena acum? — îl întrebai.

Tăcu. Se lăsă o tăcere stînjenitoare. Călător etern, uitasem că femeia care trecuse prin viaţa mea, că oamenii în general, acolo jos, se căsătoresc, fac copii, mor. Nici măcar moartea n-o cunoşteam decît de aici, ca pe o eternă plutire în vid.

— Nu v-a purtat pică niciodată, auzeam ca prin vis vocea lui Mantu, a înţeles că asta vă este steaua, că steaua dumneavoastră sînt stelele. Că asta e şi ea o boală, un drog, aşa cum e şi cafeaua asta pe care...

Cuvintele pluteau speriate parcă prin acel spaţiu dens, care se umpluse cu prezenţa Lenei. În mine se spărgeau valurile numărate împreună. În Sergiu răsunau ecourile poveştilor ei, spuse seara tîrziu, după ce soţul ei se va fi culcat demult, şi ei doi contemplau stelele, încercînd să descifreze, precum astrologii de odinioară, secretele uneia din miile de drame scrise în stele, dar scrise altfel decît îşi închipuiseră astrologii: **propria dramă.** Sorbeam în tăcere, şi fiecare îi povestea celuilalt, în gînd, poveşti vesele sau triste, dizolvate în pulberea distanţelor. Nu ne scriseserăm niciodată. „Ca să ne scriem scrisori adevărate”, spunea Lena, „ar trebui să fim copii de 16 ani pentru fiecare literă în parte. Şi tot de la ea învăţasem că nu aveam un singur suflet, ci aveam cîte un suflet pentru fiecare dor în parte...

Afară începuse să se lumineze de ziuă. Priveam în gol.

— Vă uitaţi la piatra Bătrînului?

— La ce? — am sărit ca ars.

— Nu v-a povestit? — se miră el. Ştiţi că Bătrînul a fost un zburător solitar. Spunea deseori, chiar eu l-am auzit la o conferinţă, că noi oamenii spaţiului sîntem o simbioză ciudată de gazos şi mineral. Cînd sîntem împreună, spiritul ne este uşor, asemenea aerului, dar sus intrăm într-o tăcere minerală, devenim o piatră poroasă în porii căreia

sînt închise alizeele amintirilor. Iar aici, pe Alga lui, îi plăcea să stea seara pe piatra la care vă uitaţi, singur, cu amintirile lui.

M-am ridicat brusc.

— Sergiule, ajută-mă.

Nu ne văzuse nimeni. Piatra Bătrînului se odihnea cuminte, smulsă planetei care o crease, pentru a fi dată omului care se identificase cu structura ei.

— Mai ştie cineva de aici despre asta? Vreau să zic, de piatra Bătrînului?

— Negativ, commander, negativ. Nici nu-i interesează.

— Se face ziuă. Ultima noastră zi pe Alga. Hai să facem o plimbare de adio, vrei?

Încuviinţă bucuros. Simţeam amîndoi nevoia să ne limpezim, să intrăm în imperiul lui „acum-şi-aici”. Mă trezii vorbind.

— Nenorocit destin a avut şi planeta asta. Să crape aşa, ca o Atlantidă. Ca veni vorba, tu ai auzit de Atlantida?

— Nu-mi amintesc. Unde a fost planeta asta?

Zîmbii. Ce departe căutăm întotdeauma aproapele...

— Lasă, n-are importanţă. Important e că nimeni nu cunoaşte cu exactitate cauza sfîrşitului, povestea ei reală. Uneori cred că sînt singurul care-o cunoaşte.

Mă privi puţin mirat şi puţin speriat.

— Linişteşte-te, n-am luat-o razna. Nu, încă! Important e să reţii că Alga şi Atlantida au sfîrşituri asemănătoare. Iar fărîmele se vor împrăştia...

— Deviaţi — protestă Sergiu — vorbeaţi înainte de finalul poveştii.

— Da. Merserăm cîteva clipe tăcuţi, prin nisipul plajei. Bocancii noştri lăsau urme clare, numai bune pentru reporteri. Mă gîndeam că e păcat că urmele nu arată şi vîrsta celui care le lasă. Dar vîrsta... vîrsta, lasă şi ea urme. Numai că pe acestea, reporterii cu bun simţ le evită. Ei au nevoie de eroi... de oameni care să promită... Sfîrşitul logic al poveştii, continuai cu voce tare, ar fi că în fiecare din noi s-a înfipt cîte o fărîmă din această lume, dorită dar pierdută, şi de atunci o căutăm naivi pe funduri de oceane,

în legende, pe Alga sau pe Baru sau pe Lena. Şi în căutarea asta eternă uităm să scormonim în propriile noastre universuri. Uităm să vedem în adîncurile noastre preoţii cu brăţări de oricalc aducînd jertfe, uneori chiar umane, pe altarele inutilului.

— Adică tot ce aţi făcut voi, sau ce facem noi, e inutil?

— De bună seamă că nu. Dar nu aşa Nu mă întreba cum. Poate că generaţia voastră va descoperi care este calea. Poate că o vor descoperi cei care vă vor lua vouă locul.

Se dezbrăcă alene de costum, îşi lăsă bocancii şi o luă la fugă spre apă. Era o apă identică cu a noastră, de acasă, dar lipsită de viaţă. „E un tînăr competitiv”, gîndii, privindu-l cum înoată, cu furie parcă, împingînd viguros apa cu braţele. N-am rezistat tentaţiei. Îmi dezbrăcai şi eu uniforma şi o aşezai lîngă a lui. Aşa, cele două grămezi de haine erau identice: fără vîrstă, fără personalitate,... fără conţinut. Intrai în apa de parcă aş fi oficiat un ritual. Pluteam pe spate privind cu încordare cerul pe care, obsedantă. Lena îşi desfăşura dansul matematic în jurul stelei ei. Dintr-o dată apa mi se păru rece, străină, ostilă. Un gînd urît începuse să-mi dea tîrcoale. „Dacă şi cu Lena asta se va întîmpla ca şi cu cealaltă?” Am ieşit dîrdîind şi m-am îmbrăcat. „Nu! Asta nu! Pentru cîte făcusem nu aveau dreptul să-mi ia...”

— Uuuuuu, strigă Sergiu din apă, şi strigătul lui tînăr reuşi să mă smulgă din plasa neagră a gîndurilor în care intrasem.

Loveam nisipul cu picioarele, plimbîndu-mă de colo-colo, în aşteptarea lui Sergiu. Deodată încremenii. Începui să sap repede şi, peste puţin timp, o scoică mare, superb răsucită, se odihnea în mîinile mele. Dusă la ureche, dinăuntrul ei se auzea un vuiet răscolitor.

Mă gîndeam că amintirile ţin uneori locul acestor scoici. Că istorii întregi se află incifrate subtil în acest zgomot modulat. Îţi pleci urechea şi auzi vuietul mării. Apoi o iei de la ureche, o priveşti prelung şi te gîndeşti că în locul vuietului a fost odată carne vie, viaţă. Iar după ea a urmat vaietul. Şi numai tîrziu, cît mai tîrziu cu putinţă, vaietul a

devenit un vuiet ca acesta. Dar nu mai avea cine să audă asta. Nici calciul scoicii şi nici calciul rămas în urma lor. Iar vîntul, acelaşi aproape în fiecare loc pe care-l colindasem, amestecă zgomotul vieţii şi vaietele şi vuietele într-un cîntec despre timp şi timpuri.

Săpai o groapă suficient de adîncă şi îngropai cu grijă scoica, ştergînd apoi urmele. Deci, pe Alga fusese viaţă. Dar ce viaţă, şi cînd dispăruse ea, şi de ce? Ce importanţă mai avea asta pentru planeta care, peste aşa de puţin timp, se va preface în ţăndări?!

— Sergiu, vino! Nu uita că azi plecăm spre Baru.

IV

Bătrînul şedea pe piatra lui şi tăcea. Tăceam şi eu. Ne gîndeam la cei trei sau patru dintre ai noştri care mai zburau. Fuseserăm o generaţie dură. Veneau după noi băieţii aceia viguroşi, mînjii, cum le spusesem. Se descurcaseră cu mult peste aşteptări. Noi le arătaserăm că se poate. Ei ne vor arăta că se poate cu mai puţine sacrificii umane. Ne gîndeam la cei rămaşi acolo, într-o nesfîrşită plutire.

— Aşadar, ai fost avansat şi tu, Pavele. Păi ţi-o fi venit rîndul. Nu te mai gîndi la Lena... lasă... lasă. Auzi, tu ai auzit de Twain?

Clătinai din cap.

— El spunea că trebuie să trăieşti în aşa fel încît şi groparului să-i pară rău că ai murit. Ştiu că te doare că nu mai zbori. Pe mine mă mai doare încă şi acum. Deşi...

— Deşi, ce?

— Deşi, Pavele, cred că ai cîştigat ceva. Nu ştiu exact ce. Vezi tu, cred că noi nu ne-am dat la o parte de la nimic nu pentru că am fi fost curajoşi şi daţi naibii. Da’ de unde. Cred că acea competiţie a noastră cu moartea ne făcea să ne credem nemuritori. Te întorci o dată, de două ori şi de...

Pufăi de cîteva ori din pipă, înteţind jarul, şi continuă:

— ... de fiecare dată eşti mai frumos, mai tînăr. Cîteodată îi invidiez pe cei rămaşi acolo — împunse cerul cu coada pipei. Ei nu ştiu decît ce este beţia luptei. Beţia asta care te face să te baţi mereu. Dar uneori mi-e milă de ei. Ei nu ştiu ce-i **asta.**

— „Asta” fiind ce?

— Bătrîneţea, Pavele, bătrîneţea Am apucat-o. Ai apucat-o. Prin asta zic eu că am mai bătut încă o dată moartea. Sau e numai un armistiţiu? Ştii, am început să-mi scriu memoriile. Îmi place teribil cum foşneşte hîrtia. Cîteodată aseamăn foşnetul foilor cu foşnetul frunzelor, toamna. Iar sub ele...

Ridică brusc vocea, făcîndu-mă să tresar.

— Am găsit, Pavele, am găsit! Sigur că da! Asta e!

Era surescitat.

— Păi sigur, ce e sub frunze? De-aia ţi-or plăcea, că sună frumos cînd îţi tîrîi picioarele prin ele? E nostalgic, nu? Prostii, ascultă de mine! Sub ele e VIAŢĂ, mă, Pavele, e viaţă. Şi sub foile mele va fi viaţă, va clocoti viaţa pentru că ele sînt ultima mea bătălie cu moartea.

Mă privi în ochi şi-mi spuse încet, ca şi cînd ar fi descoperit o taină pe care mi-o transmitea.

— Noi sîntem nemuritori, Pavele, noi sîntem nemuritori.

Mă ridicai şi ne strînserăm mîinile. Se făcuse, în cîteva clipe, o primăvară superbă, iar drumul pînă la bază îl făcui fluierînd tot ce-mi trecea prin minte.

V

Oftai uşurat cînd scăpai de cei veniţi să mă petreacă şi deschisei uşa cabinei mele de pasager. Rămăsei încremenit. Masa din mijlocul camerei fusese demontată, şi în locul ei trona, prinsă în chingi zdravene, piatra mea de pe malul mării. Mă repezii spre plicul pe care era scris: Domnului Guvernator al Bazei Baru. Înăuntru era un mesaj sărac în cuvinte, aşa cum săracă în cuvinte fusese şi singura noastră discuţie:

„Să vă faceţi neapărat o casă pe malul mării. Sergiu”.